

INGEZONDEN.

NEO-MALTHUSIANISME EN PERIODIEKE ONTHOUDING.

Het bekend worden van de leer van OGINO ten aanzien van de periodes van onvruchtbaarheid der vrouw heeft in R. K. geneeskundige kringen aanleiding gegeven tot een uitvoerige bespreking der zoogenaamde periodieke onthouding van moreel standpunt. Ook in niet-katholieke kringen heeft dit, naar het schijnt, de aandacht getrokken, en het is verklaarbaar, dat men zich daar met een zekere verwondering afvraagt, hoe het mogelijk is, dat de katholieke moraal, die zoo absoluut het neo-malthusianisme verwerpt, tegenover deze methode, die toch hetzelfde doel beoogt, niet zoo volstrekt afwijzend staat. Indien de redactie van het *Tijdschrift* het mij wil veroorloven, zou ik hier gaarne een korte uiteenzetting geven van de leer der R. K. moraaltheologie in deze; want daar ook de niet-katholieke geneeskundigen ten aanzien van hun R. K. patiënten wel meermalen voor deze quaestie zullen worden gesteld, lijkt mij een duidelijk inzicht in de leer der Kerk in deze materie ook voor hen wel van bijzonder gewicht.

Duidelijkheidshalve eerst enkele woorden over het neo-malthusianisme. Waarom is deze methode van kinderbeperking naar de Katholieke zedeleer absoluut verboden? Is dit om het doel? Omdat men geen kinderen meer wil, of niet zoo spoedig wil, of hoe dan ook? Het zal wellicht velen vreemd klinken, maar dat is de reden niet. Niemand is verplicht kinderen voort te brengen, en nog minder is men verplicht een maximum aantal kinderen voort te brengen. Geen enkel Katholiek moralist betwijfelt, dat, afgezien van bijzondere omstandigheden, onthouding met wederzijdsch goedgevonden in het huwelijk volkomen geoorloofd is. Daarom kan in het *doel*, geen kinderen meer te willen, ook het kwaad van het neo-malthusianisme niet liggen.

Maar waarom is dit dan toch volstrekt verwerpelijk? Omdat het neo-malthusianisme dit op zichzelf onverschillige doel tracht te bereiken door een middel, dat in wezen, uit zijn aard absoluut slecht is, en daarom nooit geoorloofd kan worden. Immers door de geslachtsdaad op neo-malthusianistische wijze te stellen, wordt deze beroofd van de natuurlijke ordening, die zij krachtens haar aard moet hebben. De geslachtsdaad als zoodanig is het door de natuur aangewezen middel ter bevruchting; vandaar dat zij, om gesteld te worden zooals de natuur zelf de daad wil, zóó moet worden verricht, dat van den kant der daad alles aanwezig is, waaruit bevruchting zou kunnen volgen. Welnu, bij de op neo-malthusianistische wijze uitgeoefende geslachtsvereeniging wordt die natuurlijke ordening aan de geslachtsdaad ontnomen; zij wordt immers opzettelijk zóó gesteld, dat juist door de wijze, waarop zij gesteld wordt, bevruchting onmogelijk wordt.

Volgens de katholieke zedeleer nu heeft de mensch nooit het recht, in die natuurlijke ordening van de geslachtsdaad in te grijpen. Immers, zoo redeneert zij, de geslachtsdaad is in wezen geheel geordend tot het doen ontstaan van een mensch; en daarom mag men in die ordening evenmin ingrijpen als men een mensch zelf mag dooden. Om dezelfde reden dus, waarom de Kerk nooit rechtstreeksche opwekking van abortus heeft toegelaten — men denke aan de strijdschriften TREUB, VLAMING, VAN OPPENRAAY — kan en zal zij nooit neo-malthusianistische methodes goedkeuren, moet zij integendeel hiertegenover immer volstrekt en onvoorwaardelijk afwijzend staan.

Wij hopen, dat deze kort opgezette redeneering ook voor niet-philosophisch geschoolden begrijpelijk zal zijn; wie een bredere uiteenzetting wenscht, moge ik verwijzen naar mijn werk „*De leer der kuischheid*” (ROMEN en Zonen, Roermond, 3de druk, bldz. 17 vlgd. en 49 vlgd.), waar ik deze gedachten uitvoerig heb ontwikkeld.

Maar nu de periodieke onthouding. Met deze is het geheel anders gesteld. Zij

moge in *doel* met het neo-malthusianisme overeenkomen, essentieel verschilt zij daarvan hierin, dat zij geen in wezen slecht *middel* gebruikt om daartoe te geraken. Bij de periodieke onthouding immers wordt de geslachtsdaad in zich goed gesteld, zóó nl., dat, wat die geslachtsdaad zelve betreft, bevruchting mogelijk ware. Dat de bevruchting niet volgt, ligt niet aan de wijze, waarop de geslachtsdaad wordt uitgeoefend, maar aan het buiten de geslachtsdaad liggende feit, dat er geen bevruchtbare eicel aanwezig is. De geslachtsdaad als zoodanig behoudt dus haar natuurlijke ordening en daarmee valt de reden weg, waarom zij in wezen verkeerd zou zijn.

Men moet zich dit verschil helder voor oogen stellen, en daartoe scherp onderscheiden tusschen de natuur, den aard van de zaak en de bijkomstige omstandigheden, die het gevolg er van bepalen. De natuur, het wezen van een daad is datgene, wat aan die daad als zoodanig, met abstractie van alle daar buiten liggende omstandigheden, eigen is. Bij de geslachtsdaad is dat niets dan de natuurlijke ordening tot de bevruchting; dat die bevruchting door andere omstandigheden niet mogelijk is, bijv. door reeds bestaande zwangerschap der vrouw, verandert den aard van de daad als zoodanig niet. Deze blijft in zich geordend tot de bevruchting, ook al kan deze bevruchting om andere redenen onmogelijk volgen. Een toepassing van het algemeene beginsel, dat bijkomstigheden de kern der zaak niet veranderen.

Welnu, gelijk de geslachtsdaad niet van aard verandert door het feit, dat de vrouw zwanger is, verandert zij evenmin van aard door het feit, dat de vrouw geen bevruchtbare eicel heeft; in dien onvruchtbaren tijd gesteld, is zij dus niet in zich, in wezen, in haar aard verkeerd, gelijk dit van den neo-malthusianistischen omgang gezegd moet worden.

Wil dat zeggen, dat de periodieke onthouding altijd en zonder beperking geoorloofd is? Zooals ik reeds in het *R. K. Artsenblad*, bldz. 33 van dit jaar uiteenzette, volgt die conclusie daar volstrekt niet uit. Periodieke onthouding is alleen niet *in zich verkeerd*; maar om *zedelijk goed* te wezen, moet dan nog de eisch der algemeene zedenwet worden vervuld, dat men bij al zijn handelingen een goed doel moet nastreven, en geen handelingen mag stellen, die uiteraard verkeerde gevolgen hebben, tenzij men, in het laatste geval, voldoende reden heeft, om die verkeerde gevolgen toe te laten.

Bij de periodieke onthouding moet men dus vooreerst een goede intentie hebben; menschen bijv. die uit ongeregelde gemakzucht of geldzucht die methode willen toepassen, handelen naar de Katholieke moraal zedelijk verkeerd. Een toepassing derhalve, die zou uitloopen op een propageering van het een- of tweekinderstelsel, zou zeker ongeoorloofd zijn.

Verder moeten eventueel de uit de toepassing der methode voortvloeiende verkeerde gevolgen door een daaraan beantwoordende reden worden gecompenseerd. Met name willen wij hier wijzen op de psychische nadeelen, die zij uiteraard in meerdere of mindere mate met zich voert, doordat de echtgenooten vanzelf een zekere reserve ten opzichte van elkander moeten in acht nemen, die in sommige gevallen voor de onderlinge verhouding zeer verkeerd werken kan. De methode belet het volledig en ongehinderd in elkander opgaan der echtgenooten, en dat is iets, wat uit den aard der zaak de toepassing niet aanbevelenswaard maakt.

Summa summarum: periodieke onthouding (verondersteld, dat de leer van OGINO inderdaad zou blijken juist te zijn, waar wij ons geheel buiten houden) moet niet zonder voorbehoud worden aangeraden. Men moet rekening houden met alle omstandigheden. Een geneesheer zal het kunnen adviseeren, wanneer er een medische indicatie voor is; maar ook dan zal het m. i. de voorkeur verdienen, indien hij er zich toe bepaalt, het slechts voor te stellen; er kunnen omstandigheden zijn, die hij niet kent, en die de toepassing der methode, hoezeer medisch gewenscht, alles samen genomen, toch dissuadeeren. De mensch is nu eenmaal niet lichaam alleen.